СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 95. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 24-го КВІТНЯ 1951. '96 'ON JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 24, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свобода": BErgen 4-0807, 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ СПІР З НАГОДИ ВІДСТАВКИ МЕК АРТУРА

Республіканці у Конґресі зажадали виявлення документів, які уряд має в своїм посіданні в справі подій на Кореї й на Далекому Сході заки ще ген. Доґлес МекАртур дістав звільнення зі становища верховного командувача військ Об'єднаних Націй. Демократи запропонували, щоб генерал закінчив свою поїздку до різних міст і щоб щойно після того почати повне слідство в сенаті над обставинами, які довели до його відставки. Дискусія над цією справою загострилася від промови ген. МекАртура, виголошеної в Конґресі у четвер 19 квітня, в якій він вийшов з деякими твердженнями, які до того часу не були звісні загалові.

У пятницю 20 квітня Антоні Левієро, вашинґтонський кореспондент щоденника Ню Йорк Таймс, на підставі перегляду документів, до яких він мав доступ, оприлюднив зміст конференції президента Гері С. Трумана з ген. Доґлесом Мек Артуром, яка вдбулася на острові Вейк, на Тихому океані шість місяців тому. З документів виходить, що генерал запевнив президента про швидку перемогу в Кореї і про можливість висилки однієї дивізії американської армії з Кореї до Европи по Новому Році. Генерал був тоді тої думки, що червоні китайці не підуть до війни по боці червоних корейців На розмові з президентом дійшло до повного порозуміння щодо стратеґічних і політичних плянів на Далекому Сході і щойно після приступлення комуністичного Китаю до війни прийшло до непорозумінь між верховними командувачом і урядом, які довели до звільнення генерала з його відповідального становища. Провірка тих обставин мала б бути предметом допитів у Конґресі.

Міжтим генерал МекАртур виявив несподівану силу тим, що йому на привіт у Ню Йорку у п'ятницю явилося на вулицях сім з половиною мільйона народу. Це була парада, яка перевищила всі досі звісні, які влаштовував Ню Йорк на честь великих людей. Після паради відбулася гостина в готелю Валдорф Асторія, а з різних сторін країни почали наплививати листи й телеграми з признанням для нього і запрошення загостити до їх міст.

ПРАВО ГРОМАДЯНСТВА ДЛЯ ЧЛЕНІВ ТОТАЛІТАРНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Вашинґтон. — Іміґраційна й Натуралізаційна Служба вирішила, що багато членів тоталітарних організацій можуть дістати право громадянства, якщо докажуть, що вони були записані проти їхньої волі. Федеральний Дистриктовий Суд признав громадянство одній жінці, яка була записана до такої організації, заки вона дійшла до 16 року життя. Проти-підривний Акт МекКаррана з 1950 року виключив від іміґрації таких людей, які колись належали до тоталітарних організацій. Тому, що недавно ухвалена поправка до того закону дозволяє на в'їзд таким особам, які колись були примусовими членами організацій в тоталітарних країнах, то відповідно до того треба було змінити і постанову про право громадянства для них.

ВИДАТКИ НА ПЕНСІЇ З ГРОМАДСЬКОЇ ВІЙНИ.

Вашинґтон. — Громадянська Війна, яка закінчилася 86 років тому, ще тепер коштує американських податковців шість мільйонів долярів річно, хоч досі уряд виплатив на них $7,699,564,734, або кругло вісім біліонів долярів. Одначе видатки на пенсії для ветеранів Громадянської Війни будуть зникаючо малими, якщо зіставити їх побіч видатків на пенсії для ветеранів обох світових воєн. Вже дотеперішні видатки на ветеранів другої світової війни дійшли до $5,317,147,439 і виносять $1,150,000,000 річно. До 30 червня 1950 р. видав федеральний скарб на пенсії для ветеранів першої світової війни більше ніж виносили досі видатки на пенсії з Громадянської війни. З тої війни осталося вживих ще сім ветеранів, але живе ще 9,500 вдів і 1,331 сиріт, які побирають пенсії за померших вояків.

ВНУТРІШНЯ КРИЗА ЛЕЙБУРИСТСЬКОГО УРЯДУ В АНГЛІЇ

Лондон, 23. квітня. — В британському лейбуристському уряді почалася загрозлива внутрішня криза, як міністер праці Ейнерін Беван зрезигнував зі свого міністерського посту, протестуючи в той спосіб проти урядового проєкту бюджету, в якому видатки на оборону поставлено на перше місце перед видатками на соціяльні потреби. Беван належить до лівого лейбурстського крила, яке обвинувачує премієра Атлі та його уряд в „зраді соціялізму". Беван зголосив свою резиґнацію премієрові Атлі, що лікується в одному з лондонських шпиталів. Негайно після того премієра відвідав другий міністер, предсідник Торговельної Ради Геролд Вилсон, і заповідається теж його резиґнацію. Оба згадані міністри заступають думку около 20 лівих лейбуристських депутатів в Палаті Громад, які не погоджуються з політикою уряду. Резиґнація цих двох міністрів та можливість резиґнації ще кількох підсекретарів не загрожує безпосереднім упадком уряду та його становищу в парляменті, бо там в справах бюджету піддержує його ще поважна кількість консервативних і ліберальних послів, проте це становить таку загрозу на дальшу мету, головно на випадок, якщо б цю внутрішню кризу задумала використати консервативна опозиція. Резиґнація міністра Бевана викличе тепер без сумніву публичну дискусію в справі існуючих в Англії вже від деякого часу розбіжностей думок щодо англійської участи і становища в загально-західній оборонній підготовці.

СОВЄТИ ЗАТІСНЮЮТЬ ДАЛЬШЕ ПУТА НАД РОБІТНИКАМИ

Вашинґтон, 22 квітня. — Місячник „Лейбор Рівю", виданий Бюром Робітничої Статистики, подає вісти з найновіших обмежень свободи робітника в Совєтському Союзі. Про це пише д-р Володимир Ґісовскі, специяліст в закордонному законодавстві при Конґресовій Бібліотеці, згадуючи про право наставника у фабриці запроторити робітника без суду на двадцять днів тюрми, якщо робітник виявить спротив проти переходу на працю з одного підприємства до другого. Проти такої кари нема ніякого відклику.

Від часу скасування приватної власности в Совєтах, каже автор статті, робітники цілковито втратили волю при виборі праці. Навіть діти, у віці 12 років, можуть бути притягнені до роботи у фабриці або в промисловій школі при фабриці. Така школа накладає військову дисципліну. Автор згадує про поступове обмежування робітничої свободи в Росії від 1939 р., коли то введено правило, що за спізнення до праці, або задовгу обідну передишку, поза 20 мінут, можна робітника звільнити від праці, після чого йому важко дістатися на роботу денебудь. Коли робітник залишить працю без дозволу, він може дістати кару тюрми від двох до чотирьох місяців, а при оборонній продукції кара доходить до вісім років за таку поведінку. Спеціяльною строгістю відзначаються постанови про відповідальність робітника за шкоду підчас праці. Йому стягають з його робітничого заробітку відповідно до ступня відповідальности за шкоду.

ДОЛЛЕС ЗАПЕВНЯЄ ЯПОНЦІВ, ЩО АМЕРИКА НЕ ЗАЛИШИТЬ АЗІЇ

Токіо, 23 квітня. — Джан Фостер Долес, спеціяльний висланник президента Трумана в справі підготовки мирового договору з Японією, запевнив вчора японський та інші азійські народи, що Злучені Держави не залишать Азії напризволяще комуністам, але рішені всіми своїми силами протиставлятися червоній аґресії в тій частині світу. Доллес склав цю заяву під час промови перед Японським Товариством Об'єднаних Націй. Попереднього дня Доллес відбув майже одногодинну розмову з японським імператором Гіроґітом в його імперіяльному палаці. Подробиць перебігу і вислiду розмови з імператором не подано. Доллес заявив, що рішучість щодо оборони Азії Злучені Держави виявили своїм дотеперішнім становищем, теперішньою разбудовою своїх обронних сил в тій частині світу та заходами для майбутньої організації багатобічної безпеки, натякаючи цим на заяву президента Трумана відносно організації оборонного Тихоокеанського союзу. Доллес ствердив наявність загрози нової світової війни, але рівночасно висловив свій особистий сумнів щодо можливостей, щоб на неї могли поважитись совєтські володарі вже тепер.

АВТОРИТЕТНИЙ ВІДГОМІН УКРАЇНСЬКИХ САМОСТІЙНИЦЬКИХ ЗМАГАНЬ

Ню Йорк, 23 квітня. Українське політичне становище щодо майбутности Совєтського Союзу, іменно, що тільки встановлення на його руїнах суверенних національних держав на етнографічних територіях поодиноких народів може раз на завжди припинити російський аґресивний імперіялізм, найшло в останньому свій авторитетній відгомін теж на сторінках Ню Йорк Таймсу. В редакційній статті цього щоденника у видані за неділю, 22-го квітня, стверджується недвозначно, що „українці є в гострому конфлікті" з усіми тими російськими екзильними групами, які бажали б зберегти єдність теперішних або „бодай" передвоєнних територій СССР після повалення большевизму. Н.Й.Таймс розглядає в цій статті теперішню і потенційну можливість підсовєтських вигнанців, признаючи їм майже рішальну важливість в теперішньому світовому конфлікті. Але передумовою тої важливости він вважає їх спільний проти-большевицький фронт та їхню єдність. Н.Й.Таймс вважає, що не зважаючи на розбіжности і конфлікти, ці групи все ж таки можуть дійти до відповідного порозуміння та співпраці на базі мінімальної програми, сприємливої для всіх.

ЗАСАДИ ДЛЯ ВІДКЛАДЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ СТУДЕНТАМ

Вашинґтон. — Поборова Служба оприлюднює вимоги, на підставі яких студенти університетів можуть дістати відложення військової служби. Без уваги на їх теперішній стан у школі вони повинні зголоситися до іспиту придатности („аптітюд тест") у місцевім поборовім бюрі, якщо вони мають приписаний вік до військової бранки. Директор поборової служби, ген. Луїс Герші, оприлюднив крізь радіо, що багато студентів отягаються зі зголошенням до іспитів у переконанні, що вони його не перейдуть. Це помилкове розуміння, бо студенти повинні виказати при іспитах свою придатність до військової служби і тому мають зголошуватися негайно до своїх поборових бюр.

ГАЗЕТНІ ВИДАВЦІ СТВЕДЖУЮТЬ РОЗКВІТ БИЗНЕСУ

Ню Йорк. Дванадцять сотень видавців і екзекутивних урядовців провідних ґазет Злучених Держав, з'їхалися на Газетярський Тиждень, який буде проведений в готелю Валдорф Асторія. Тиждень обійме річні зібрання пресових агенцій Асошіейтед Пресс, Юнайтед Пресс, Інтернешенел Нюс Сервис і Амерікен Нюспейпер Асошіейшен. Головними промовцями на таких зібраннях намічені: Луїс В. Доґлес, давніший амбасадор до Великобританії, Чарлс Вилсон, директор мобілізації оборони й багато інших. Заки ще почалися формальні наради, поодинокі видавці в розмовах з репортерами стверджують, що по цілій країні замітний зріст бизнесу. Видаець щоденника Шікаґо Трибюн, Роберт Р. МекКормик, каже, що бизнес є добрий тепер, а в Шікаґо завжди був добрий. Навіть „мала депресія" не дуже прибила людей. Видавці повинні бути вдоволені, бо циркуляція газет росте.

В АМЕРИЦІ

● **Не може дорівняти демократіям** поневолений нарід в Росії. Це доводив науковий редактор щоденника „Ню Йорк Таймс" Вилйем Л. Лоренс, у своїй лекції „Наука й політика" на зібранні учителів у Таймс Голл.

● **Пол Робесон, неґерський співак,** оборонець комунізму, зголосив у федеральному суді в Вашинґтоні процес проти департаменту стейту за те, що відмовив йоу пашпорту на виїзд до Европи. Суд відкинув жалобу, кажучи, що уряд має право вирішувати такі справи.

● **Приловили морфіну на воєннім кораблі Мизури,** коли він причалив до Лос Анджелес після повороту з воювання коло Кореї. Вартість контрабанди, оцінюють на $125,000. Її привіз з Японії фармацист цього корабля.

ВИСТУПОМ В ТАВН ГОЛ ХОР „ВАТРА" ВИПРАВДАВ СВОЮ СЛАВУ

Ню Йорк, 23 березня. — Український чоловічий хор „Ватра" та його дириґент д-р Лев

Д-р Лев Туркевич

Туркевич без сумніву виправдали своїм вчорашнім виступом в місцевій репрезентативній Тавн Гол свою славу одного з найкращих українських хорів після незабутнього Кошиця. Хор виступив у складі 25 співаків і з них дириґент добув, здається все, що можна видобути під голосовим і технічним оглядами. В програмі концерту було 18 пісень — композиції Гайворонського, Кошиця, Колесси, Купчинського, Гнатишина, Демуцького, Леонтовича, Артемовського, Лисенка, Нішинського та дві народні пісні. Більшість пісень відомі з попередніх виконань, деякі навіть дуже популярні, але у виконанні хору „Ватра" та в інтерпретації його дириґента, проф. Лева Туркевича, це були оригінальні пісні з підкресленою новою їх красою, з прекрасними піяніссімами і фортіссімами, великою зіспіваністю хору та його ідеальною реакцією на кожний рух дириґента. Хор „Ватра" співав так, як собі його дириґент бажав, а про дириґента можна б тільки повторити те, що свого часу американська критика сказала про піяністку Любку Колессу: він справді належить до Тавн Гол. Публіка з ентузіязмом приймала кожну точку програми, домагаючись повторень.

ПОЧАВСЯ СПОДІВАНИЙ НАСТУП ЧЕРВОНИХ В КОРЕЇ

КОМУНІСТИ ПЕРЕЙШЛИ ДО ПРОТИНАСТУПУ НА ЗАХІДНОМУ І ЦЕНТРАЛЬНОМУ СЕКТОРАХ; — АЛІЯНТСЬКІ ЛІНІЇ ЗАХИТАНІ ПІД ПЕРШИМИ УДАРАМИ. — ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ЗАПЕКЛІ БОЇ.

Токіо, 23. квітня. — Після довгого відступу, що почався під ударами аліянтського „обмеженого наступу" та у висліді якого під аліянтською контролею опинилася ціла Південна Корея і фронт пересунувся кільканадцять миль на північ від 38-мої паралелі, величезні комуно-китайські і північно-корейські армії перейшли вчора до сподіваного весняного наступу на широкому фронті в західній і центральній Кореї. Наступаючи з північного заходу, червоні перейшли ріку Імджін на 15-милевому фронті. Під першими ударами ворожого наступу, що почався після сильної артилерійської підготовки, один сектор аліянтського фронту був захитався, але вже сьогодні над раном він знову був привернений до рівноваги. Ворожий пролом, згідно з останнім повідомленням аліятської головної квартири, був наступив на центральному секторі фронту на північний захід від греблі Гвачон. Ворожий наступ почався вчора, як після сильного артилерійського вогню аліянтські лінії були заатаковані масами червоних військ. Фронтова розвідка вважає, що це почався власне великий весняний наступ, що його аліянти сподівалися вже від довшого часу. Рівночасно з цими першими ознаками нового розвитку на фронті, аліятнська повітряна розвідка — ствердила, що теж в безпосередньому ворожому запіллі почався рух масового перекидування на фронт військових ворожих резерв та зброї і амуніції. Бої на фронті продовжувалися протягом цілої ночі й аліянтські літаки сильними ракетами освітлювали фронтову лінію, допомагаючи в той спосіб сухопутнім військам встановлювати напрямок і сили наступаючих ворожих мас. Легкі і важкі бомбардувальники безупину допомагали сухопутнім військам, засипаючи градом бомб ворожі лінії. На поодиноких секторах фронту аліянти почали стратеґічний відступ, але головно з метою, щоб вирівняти свою боєву лінію. Командант Восьмої Армії, ген. Джеймс Ван Фліт, заявив, що командувані ним аліянтські сили на фронті готові до зустрічі всього, на що ворог може спромогтися. Вже в перших атаках на поодиноких секторах фронту приходило до рукопашних боїв і аліянтські війська аж ніяк не були заскочені ворожою акцією, навпаки, вони її сподівалися. Над Північною Кореєю вчора відбулася черговa повітряна битва, як 36 совєтських літаків намагалися заступити дорогу аліянтським бомбардувальникам і були змушені до бою аліянтськими боєвими літаками. Чотири ворожі літаки були збиті і чотири важко пошкоджені. Всі аліянтські літаки повернулися на свої бази. В офіціяльному ворожому

СПОДІВАНИЙ ВЕСНЯНИЙ НАСТУП ЧЕРВОНИХ в Кореї почався недовго після того, як ген. Метью Ріджвей (зліва) перебрав, після звільнення ген. МекАртура, головне командування на Далекому Сході, а ген. Джеймс А. Ван Фліт прийшов на місце ген. Ріджвея як головний командант Восьмої Армії на фронті в Кореї.

АЛІЯНТСЬКИЙ КОМАНДАНТ В КОРЕЇ ЗАПОВІВ „ТРЕТЮ РУНДУ СОВЄТСЬКОЇ АҐРЕСІЇ"

Корея, 23. квітня. — Безпосередньо перед тим, як комуністичні війська в Кореї припинили дальший відступ та перейшли до сподіваного весняного наступу, аліянтський головний командант на фронті, ген. Джеймс А. Ван Фліт, реасумуючи свій досвід восьмох днів після перебрання командування в Кореї, заповів безпосередність „третьої рунди совєтською нових „добровольців", побіч комуно-китайських та північно-корейських військ. Всю відповідальність за підготовку нового наступу ген. Ган Фліт приписує росіянам. Він не означив точніше нових „добровольців", що мали б взяти участь в тоді ще тільки сподіваних і тепер вже початих боях, але загально вважається, що він мав на думці цим разом вже таки з'єднання совєтської авіяції, що мали б піддержувати новий наступ червоних. Три „рунді совєтської аґресії в Кореї" ген. Ван Фліт вияснив, що першою з них було совєтське використання північних корейців для започаткування аґресії, друга рунда — вмішання в ту чисто совєтську аґресивну війну комуно-китайських „добровольців", і третя рунда — сподівані нові „добровольці" в наступі, який тількищо почався. Ген. Ван Фліт переконаний, що аліянтські сили спроможні успішно протиставитися й цій „третій рунді" совєтської аґресії.

5 АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ ВБИТІ ЧЕРВОНИМИ НА ФИЛИПИНАХ

Маніля, 23 квітня. — Минулої суботи біля міста Санта Роза, 65 миль від цеї филипинської столиці, 5 американських летунів, що в товаристві жінок верталися з одної забави, попали в засідку місцевих червоних бунтівників і були вбиті. В засідці, згідно зі здогадами та зізнаннями тих, що залишились при житті, взяло участь около 70 большевиків. Филипинська поліція і військо в танках і панцерних автах почали погоню за вбивниками. На місце випадку виїхав филипинський секретар оборони. Головна квартира стаціонованих на Филипинах частин американської авіяції не проголосила імен вбитих.

ЗМІНА СОВЄТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В НІМЕЧЧИНІ

Берлін, 23. квітня. — Західні спостерігачі в цій одинокій демократичній базі за залізною заслоною стверджують наглу і підозрілу зміну в совєтській політиці в Східній Німеччині. Від деякого часу Совєти цілком залишили дотеперішнє змагання до „воз'єднання" Німеччини, що було головним козиром в проти-західній пропаґанді, натомість почали ще більше затіснювати свою контролю та приспішувати остаточне завершення совєтизації східньої частини Німеччини. Натрапляючи на спонтанний спротив німецького населення, совєтські володарі користуються тепер в своїй політиці двома головними факторами: терором проти загалу німців та інтензивною акцією для опанування молоді, якій легко переставитися з недавнього гітлерівського тоталітаризму на теперішній червоний. При цьому, вони теж не занедбують своїх впливів на західно - німецьку політику, посилюючи там головно акцію своєї п'ятої колони. Теж ці зміни в совєтській політиці в Східній Німеччині вияснюється кінцевою стадією воєнної підготовки.

В СВІТІ

● **Комуно-мадярський уряд** погодився звільнити з ув'язнення засудженого на 15 років за „шпигунство" американського громадянина Роберта Воґелера та дозволити на його виїзд з Мадярщини. Рішення проголошено після переговорів між урядами обох країн, додаючи, що Воґелер буде звільнений в порядку „виміни" в'язнів. Подробиці цілої справи ще держиться в строгій таємниці.

● **Великі втрати понесли червоні** партизани впродовж останнього тижня в Індо-Китаю, як французьке командування почало загальну „очищувальну акцію".

● **Відомий німецький маршал фон** Манштайн, який все ще перебуває в британському ув'язненні, висловився в одному інтерв'ю рішучо в користь участи Німеччини в західній оборонній підготовці проти совєтської загрози.

● **Перших 1,500 американських** вояків з корейського фронту, місця яких зайняли свіжі відділи в ротаційному порядку, відчалили вчора з Японії до Злучених держав.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДРАМА В КОНҐРЕСІ

В анналах Конґресу Злучених Держав займе цілком певно окреме й одно з перших місць ця небувала подія, коли то в дні 19 квітня 1951 року виправдувався перед тим найвищим народнім збором „старий вояк, що хотів сповнити свій обов'язок так, як Бог дав мені силу його розуміти" і через те — по 52 роках славної служби, попав у конфлікт зі своєю владою, з найвищим командирем і президентом держави, бо цей мав інакші погляди від нього на боротьбу з найбільшим ворогом Америки і людства. Не даром не тільки жінки, але й старі політики, обливались зі зворушення слізми, — слухаючи того, що могло викликувати враження останнього акту особистої трагедії людини, а що по правді було чимсь куди більшим, бо відносилося до найважливішої сучасної проблеми в світі: боротьби з комуністичним варварством та його страшною загрозою для свободи й християнської цивілізації в цілому світі.

Навіть найзавзятіші противники військової та дипломатичної стратегії ген. МекАртура признають, що він повів себе в Конґресі Злучених Держав достойно й заслужив вповні на ті симпатії, з якими відноситься до нього ввесь американський нарід, як до свого геройського сина і великого американця. Не нарушуючи авторитету президента держави, ген. МекАртур назвав політику теперішньої адміністрації у відношенні до комуністичної аґресії в світі, зокрема в Азії „сліпою" і „дефитистичною", яка не ставиться до ґльобальної комуністичної загрози однаково сильно й рішучо, як в Европі, так і в Азії. Свою воєнну тактику в Азії, піддержував ген. МекАртур твердженням, що вона знайшла одобрення у найвищих військових колах, включно з тими, що працюють у Вашинґтоні і є в проводі об'єднаних штабів. Оборона Пацифіку, Формози і уможливлення Чіянґ Кай-ші продовжувати з цього острова воєнні операції на китайськім суходолі, а далі економічна блокада червоного Китаю чи бомбардування Манджурії, про що згадував МекАртур теж в Конґресі, є назагал речі відомі. Але МекАртур представив їх у такий реалістичний спосіб, що треба надіятись, що щойно тепер прийде в Конґресі до нового, основного розгляду цілої американської військової стратегії, як теж і до провірки цілої закордонної політики Злучених Держав.

По промові ген. МекАртура стало для всіх очевидним, що як у Конґресі, так і всюди думки поділені щодо тактики в Кореї, якою можна б там довести до якнайскорішого закінчення війни. Якщо ж ця війна буде продовжуватись, а на таке заноситься, то політика „сліпости, яка не рахується з дійсністю", понесе цілковиту поразку ще цього року. Інакше треба буде ждати ще на нові комуністичні аґресії, заки демократичний світ прийде до переконання, що всякі уступки і всяке угодовство з його боку це тільки заохота для Кремля до дальших наступів. Московський большевизм та імперіялізм можна тільки перемогти, але ніколи разом з ним у мирі і ладі жити. Ген. МекАртур доказував це на прикладі Азії, головно на імперіялізмі червоного Китаю. Для нього війна з комунізмом це тотальна і ґльобальна війна, яка не дасть себе обмежити до Кореї, чи будь-якого іншого терену. В ній можна тільки перемогти, або загинути. Угоди тут до нічого не доведуть.

В драмі, яка розіґралась в дні 19 квітня в Конґресі Злучених Держав, виступав ген. МекАртур у ролі головного актора і героя. На ділі це драма цілого свободолюбного світу, який шукає рятунку перед наступаючим варварством, що несе йому неминучу і цілковиту загладу. Про цю драму доведеться американському народові ще довго говорити і над нею думати.

Зловіще приспішення

Росія приспішила на півтора року виріб атомової зброї. На стільки часу припізнилося Західні країни з готовістю до евентуальної третьої світової війни. Це виявилось підчас процесу у федеральнім суді в Ню Йорку проти атомових шпигунів та який закінчився 5 квітня смертним присудом для двох, 30-річною тюрмою для третього а 15 річною для четвертого.

Федеральне Слідче Бюро („Еф Бі Ай"), яке призбирало потрібні докази проти обвинувачених, не виявило усіх подробиць, як дійшло до викриття найбільшого злочину проти людства. Багато виявила конґресова Комісія Атомової Енергії, оприлюднюючи 7 квітня друкований звіт на 196 сторінках, в якому названі по імені головні особи, які помогли Совєтам у їхніх підступних способах для видобуття жахливої тайни. Решту довідного матеріялу використали журналісти, які займаються фахово такими справами і на основі оцих розкрить передача Росії атомової тайни представляється так:

Клавс Еміль Фукс, британський громадянин, що походить з Німеччини, 41 річний науковець-фізик, втікач від ґітлерівського переслідування, приїхав під охороною й запорукою англійського уряду в червні 1944 р. як знавець атомових справ до Злучених Держав, щоб допомогти при виробі атомової бомби. Він вже тоді був на службі Росії і мав точні інструкції, як увійти в контакт з шпигунською шайкою в Америці, де, в порозумінні з Канадою й Англією почалася підготова до виробу бомби в 1943 р.

Тиждень після свого приїзду до Ню Йорку Фукс стрінув на темній вулиці, в місцевості Вудсайд під Ню Йорком, Гері Голда, американського 40-річного громадянина, народженого в Швайцарії. Його батьки походили з Росії. Голд працював опісля як біохемік у Филаделфії. Фукс обіцяв передати Голдові інформації про „застосування ядрового розколювання для виробу військової зброї", бо мав такий наказ. Тиждень пізніше Голд зустрівся з невідомим собі „Джаном" на одній вулиці, в дільниці Мангаттен в Ню Йорку, щоб обмінятися газетами. Між газетами находився написаний звіт з розмови Голда з Фуксом. Пізніше виявилося, що цим „Джаном" був Анатоль Яковлєв, який був совєтським консулем у Ню Йорку в рр. 1941-1946. Він утік з Америки заки ще департамент справедливости міг поставити його під суд разом з іншими шпигами в Ню Йорку.

При другій зустрічі при Сентрал Парк Вест, у Ню Йорку, Фукс („Джан") сказав Голдові, що він працює в лябораторії при Чорч Стріт над британсько-американським проєктом для виробу атомової бомби. Голд опісля передав Яковлєву новий звіт з розмови з Фуксом і так Росія довідалася про „Мангаттен Проєкт", під іменем якого йшли приготування до виробу першої атомової бомби.

Дальші „контакти" передала Голдові звісна з процесу проти Алджера Гісса Елизабет Бентлі, тодішня посередничка між федеральними урядовцями, які водночас були тайними членами комуністичної партії, і шпигами. Часом Голд передавав їм тільки записки, а часом гроші від Яковлєва.

В січні 1945 р. Голд стрінув Фукса в Кембридж, у стейті Массачусетс. Він сказав йому, що працює в Лос Аламос, у стейті Ню Мексик, де находиться досвідна станція. Від нього, довідався теж, що там виробляють „сочки", необхідно потрібні для виробу атомової бомби. Коли Голд згадав про це Яковлєву, той стиснув йому руку і підганяв його довідатися про них. Він передав йому адресу Джуліюса Розенберґа, щоб той вивідався, як працюють оці сочки. Розенберґ, американський громадянин, літ 32, проживав як незамітний електричний інженер у Ню Йорку. Він був на чолі іншої шайки шпигів від 1944 р. Його жінка Етел мала брата Давида Ґрінґлесса, літ 29, який був технічним сержантом у військовій службі і був приділений як машиніст до лябораторії в Лос Аламос, де саме працювали над виробом бомби.

У листопаді 1944 р. Етел запросила до себе на вечерю жінку свого брата, Руту і виявила їй, що її Джуліюс остаточно добився до того, що став посередником для передавання інформацій Совєтському Союзові. Тоді самий Джуліюс згадав Руті, що чоловік Рути працює в Лос Аламос, де виробляють бомби і що він повинен дати Росії потрібні про це інформації. Рута поїхала до Лос Аламос і передала це бажання Давидові. Спочатку Давид настрашився, але опісля передумав і обіцяв, що постарається дістати бажані інформації. Ґрінґлес, як машиніст, виробляв форми для сочок, які мали спричинити вибух і нарисував форми цих сочок для Розенберґа.

У наперед умовленім місці в одним театрі в Ню Йорку Розенберґ залишив записку шифрованим письмом, що хоче зустрітися зі своїм російським приятелем для передачі йому бажаного „добра". У такий спосіб російські шпиги знали всі тайни виробу атомової бомби на шість місяців раньше ніж атомова бомба була перший раз випробована на пустелі коло Лос Аламос.

У травні 1945 р. Яковлєв післав Голда до Ню Мексика, щоб він дістав тайни він Ґрінґлесса в місті Албукерк, а від Фукса в місті Санта Фі. Обі частини тайни привіз Голд до Ню Йорку і передав їх Яковлєву на зустрічі при Метрополітен Евеню в Бруклині. Яковлєв признав, що ці матеріяли були „незвичайно добрі і дуже цінні". Після скинення атомової бомби на місто Наґасакі в Японії у вересні 1945 р., Ґрінґлесс передав Розенберґові точний опис і нарис тої бомби. Коли в Англії засуджено Фукса на 14 років тюрми минулого року, він виявив свої інформації для вжитку Еф Бі Ай і від тоді пішла праця над вишуканням шпигів в Америці. Дня 5 квітня засуджено Розенберґів на кару смерти, брата Етелі, Собела, на 30 років, а Ґрінґлесса на 15 років тюрми, після того як він у суді свідчив проти Розенберґів. Голд був засуджений перед тим на 30 років тюрми.

Окремо покарано шайку шпигів, яка працювала для цієї самої справи в Канаді й Англії. Шпигів покарано, але шкода не направлена і тому світ стоїть під загрозою страшливих наслідків згаданого атомового шпигунства.

Микола Очерет

НЕЧЕСНА ГРА

„От молодець" — каже американець, щоб висловити найвищу похвалу людині і гарантувати повне своє до нього довір'я. Коли ж він хоче висловити зневагу до людини чи громади, він каже: „нечесна гра". Часто американець не зразу розгадає нечесність у грі і на тому терпить, але коли свою думку він висловив отими двома словами, то будьте певні, що для цього є ґрунтовні підстави. Саме ці два слова згадуємо, коли спостерігаємо дії „визначних" російських політиків. Нам пригадується, як ще в Німеччині в російському часописі групи солідаристів ми читали, що „російський народ відчувши смертельну для себе загрозу від німецьких нацистів, тимчасово примирився зі своїми деспотами і розторощив чужоземного напасника. Коли ж напасник зник, нарід знову почав формувати боротьбу проти своїх деспотів і створив армію російського антикомунізму, що зараз відома під назвою УПА. Всім російським миром це розглядається як початок „велікой, російской" акції про яку мріяли, яку чекали, яку вимагали всі російські люди". Цю думку підносив Керенскій і в одному американському магазині (здається „Лук"), він доводив, що „російський народ" бореться проти комунізму. Ми знаємо, що з большевиками воювала УПА — Українська Повстанська Армія, а не якась РОА — російська освободітельная армія? Була ж при німцях створена РОА для поборювання партизанських загонів народів пригноблених Гітлером, що вона й робила у запіллі, але як вона зустрівшись віч-на-віч з червоною армією, то розлетілась як мильна булька, бо „русскій нікогда не будет воєвать протів русскаво". І знову: якби у Совєтах діяла „армія російського антикомунізму", то чому вона опинилась саме на українській території, а не розташувалась десь у Муранських лісах чи Жигульовських горах? А коли „кусскій нікогда не будет воєвать протів русскаво", то чого росіяни у спілці з поляками й чехами нищили саме УПА? Нам ще тоді була видна нечесна гра російської еміґрації, але ми мовчали, бо знали, що Захід був захоплений своїм „союзником" і забув про члена своєї спільноти — Україну. Нам це не було дивно, бо ж чи не забудеш найдальше висунений на Схід форпост Заходу, коли він аж триста років був „покорьон велікім союзніком". Ми мовчали, бо знали, що світ мусить заговорити про нас, — ми ж бо весь час боремось за свободу. Одним з перших заговорив про нас хоробрий, чесний фінський народ. Тож він устами свого поета Єіно Леіна слав нам привіт:

„Чолом Україно! — Ти сіль серед націй!
„Тобі — нести прапор, — нам вибрати путь.
„З тобою Фінляндія в штурмі, в атаці
„Литва, Вілорусь і Естонія йдуть!"

(Переклав з фінської мови В. Кентержинський).

Слідом за Фінляндією озвались інші одвічні приятелі: Вілорусь, Литва, Естонія, словаки, заговорив Кавказ, заговорили хорвати, тюрки, болгари, румуни і всі хто попав за залізну заслону. Заговорили наші старі вороги, а тепер щирі приятелі — турки. Лише бракувало голосу народу, що разом з нами переносив найтяжчі роки, але якого сини завдавали нам часто дошкульних ударів. Бракувало голосу жидів...

І ось цей нарід парадоксальних крайностей нарешті заговорив. Тож в жидівському щоденнику „Форверст" за 20 березня в статті Р. А. Абрамовича читаємо: „На самому початку я обов'язаний заявити, що в самій Росії нажаль нема ніяких нелегальних чи там підпольних організацій, які могли б вести активну протисталінську пропаганду серед населення..." і далі „..два роки тому в журналі „Лук" появилась стаття еміґранта, якогось Болдирева, який розказував чуда про свою революційну організацію в Росії за незамітну суму сто мільйонів долярів. Кожному російському еміґрантові відомо, що всі ці сензації справжня видумка. Одначе це йому не пошкодило дістати становище професора каледжу і добитись доступу до високих кіл у Вашинґтоні". Чиста робота! Навіть зумів „добитись доступу до високих кіл у Вашинґтоні". А ось ще й такий випадок: в „Рідерс Дайджест" за березень („Ди Ґрейт Орґанайзд Фемін") дослівно читаємо: „...Сталін був рішений все ж таки колективізувати російське сільське господарство. Виконуючи це, він кинув російську (?!?) націю в роках 1929-1933 в найбільш жахливі знущання в історії..." і далі: „...врешті Сталін застосував організований голод, щоб розбити спротив селян. Цей голод був одним із найбільш прихованих масових жорстокостей модерного часу". Ми самі в той час їздили до Москви і бачили там повні крамниці хліба, вирваного з рота українських селян. Цей голод був одним з найбільш прихованих масових жорстокостей модерного часу". Ми самі в той час їздили до Москви і бачили там повні крамниці хліба, вирваного з рота українських селян. Вивезти ж з Росії до України нам не пощастило й грама, бо „заградітельниє отряди" вивертали навіть кишені, щоб забрати останні крихти хліба, коли ми їхали з Москви до Києва. То ж саме в той час Сталін казав: „Жіть стало лучше, жіть стало веселєй!". І він мав цілковиту рацію, бо це говорив він не в Києві, а в Москві.

„Фундація Рокефелера уділила російському (так і написано!) інститутові школи інтернаціональних справ при Університеті Колюмбія 420,000 долярів".

Тож саме тут виникає мимоволі питання: чому росіяни з таким успіхом ведуть нечесну гру? Тепер уже кожен американець знає, що для росіян „лучше Сталін, чем розчлєньонная Россія", а от же щастить! Щоб причина була ясна, хочемо навести тут слова відомого французького філософа і історика, професора славного Коллеж де Франс Єтієна Жільсона, що він написав в листі до редакції „Ле Монд" в Парижі, а 22 лютого там цей лист був видрукуваний. В ньому він пише: „...поплутавши цілі політики Атлантійського Союзу, зробили похибки у виборі засобів. Сказавши: комунізм це Москва, вони кинули всіх комуністів в обійми російського воєнного табору. Лейк Соксес може похвалитись, що така операція йому вже вдалась, в Китаї і наслідки цієї операції вже коштують самій Америці більше 50,000 людей, а всім учасникам около 300 тисяч добірних вояків у Кореї. Коли своєю безплановою політикою вони гуртують коло Москви табір зложений з девятисот мільйонів комуністів, то тим самим вони працюють для національного і політичного поневолення світу всесвітнім тріюмфом комунізму, що є навіть не марксизмом, але звичайним інструментом московського імперіялізму..." і далі: „... політика антлантійського союзу може мати тільки одну мету: згуртувати всі народи, навіть комуністичні, і всіх комуністів усіх народів довкола єдиної справи, яка направду для них усіх спільна: розгром всесвітнього імперіялізму Москви". То ж може тепер стане ясно, чому росіяни так успішно ведуть свою нечесну гру: вони свідомо хочуть замаскувати дійсного ворога — російський імперіялізм. Вони всіма силами допомагають російському народові „покорять под нозі всякого врага і супостата" аби потом і кров'ю „покорьоних" забезпечити безжурне життя свого народу. Та американський народ вже починає розкривати дійсний стан цієї гри. Устами свого чільного політика Ґаролда Стассена, який 14 березня робив доповідь на річному Форумі Булетину, він сказав, що Злучені Держави Америки й інші вільні народи повинні працювати для здобуття суверенности України, балтійський держав, балканських народів, як теж і Туркестану. Всі ці народи прагнуть волі і незалежности і завданнями вільного світу є допомогти їм у здобутті державної суверенности. „Якщо щирою і справжньою метою американської закордонної політики є допомога у вдержанні свободи і добробуту людей і народів, тоді дев'ять на десять із народів по цей і по той бік залізної заслони піде разом із нами. Якщо ж метою американської політики є тільки абсолютна військова безпека нашої країни і збільшування багатства Америки, то тоді більшість народів світу відійде від нас, а то й стане проти нас і ми втратимо і безпеку і свій добробут". Американський народ, цей практичний, реалістичний, ще не сказав своєї остаточної думки, але ми віримо, що швидко вже прийде той час, коли він матиме ґрунтовні підстави сказати російському імперіялізмові: „Геть з нечесною грою"!

В. Гайдарівський

Мерехтливі Зорі

Оповідання

8)

— Настрій у бригадира вбивчий, — подумав я. — Або Іван Кузьмич сердиться на самого себе, що пішов до мене і під чаркою пробазікався, або з похмілля болить голова, а може одне і друге разом.

Біля кліті, як і завжди, шахтарі, вишикувавшись шнуром, чекали своєї черги. Линва від швидкого бігу, здавалось, нікуди не подавалась, лише тремтіла, мов туго натягнута струна, як до неї діткнутися пальцем. Та ось уже видно, що линва в'ється вгору, біжить все повільніше, з темного залізного короба визирають, мов примари, чорні людські обличчя, блищать очі, сяють білизною зуби. Друга зміна виходить з кліті стомленою ходою, а ми займаємо її місце.

— А Колі Брашка нема...

Стовбуровий тримається рукою за двері, наготувався захряснути їх, до короба втискуються останні з приписаної кількости.

Аж бачу — біжить Коля, зарум'янений, задиханий і з всього розгону вскакує в кліть.

— Де ти волочився, хлопче? — спитав я його, почуваючи, що в моїх грудях розливається тепла радість.

— А це хто? — підніс він догори лямпу. — Дядько Григорій? О, дядьку! Трохи не запізнився — засидівся в клюбі. Приїхав до нас інструктор культвідділу, на прізвище — Помилуйко. Головата людина! На всьому розуміється. Особливо ж на музиці і співак. Він навіть колись диригентом був. Зацікавився він моїми піснями. Співав я йому вірші Безпощадного. Так, знаєте, трохи не заплакав він....

— А в вухо не заїхав? — спитав Євтєхов.

— Защо? — відповів хтось інший.

— Щоб не скавчав.

Шахтарі дружньо засміялися. Коля знітився й замовк.

Кліть падала вниз. Повітря над стінками стовбура шуміло, мов вода. Я відчув у собі гіркоту прикрости. Чому люди зляться, коли бачать когось веселого, радісного, щасливого? — думав я.

Колю Брашка любив я батьківською чи старшого брата любов'ю. Хто він такий, звідки приїхав на нашу шахту, чи має він батьків або родичів, того я не знав і не намагався дізнатись. З мене досить і того, що хлопець має в голові розуму не на свої вісімнадцять років і вигідно відрізняється від своїх ровесників. Іншим у його віці, коли йдуть вони на самостійну працю, хочеться показати свою дорослість і незалежність. П'ють вони горілку, ночують з розпутними жінками, здіймають бешкети, потрапляють до буциґарні, а то й під суд.

Не знаю, чи були в Колі такі, хто б його напутував, але на сковзьку стежку він не звернув. Скільки його бачу — напевне більш року — ніколи не здибав його там, де йому бути не треба. Вперше звернув я на нього увагу на одному літературному вечері.

До нас приїздив читати вірші шахтарський поет Павло Безпощадний, людина з страшним іменем і ніжнодівочою вдачею. Високий, трохи сутулий, з довгим назад закиненим чубом і подовгастим блідим обличчям, він вірші свої не читав, а слабким голосом виплакував і поводився на кону так, ніби потрапив на нього з примусу і хотів чимскорше відбути обов'язок.

Слухачі, спокушені прийти до клюбу кричущими реклямами, дивились на поета, як на чергового ошуканця. До селища нераз приїздили всілякі штукарі, гіпнотизери, черевомовці, імітатори і всі вони не показували і десятої частини обіцяного в афішах. До них зачислили і поета.

Поет стомився, на його крутому лобі і довгому білому носі блищали краплі поту. Завклюбом врахував, що зробивши перерву, він утратить слухачів і в другій половині вечора читати вірші буде нідлякого. Тому він вирішив провадити вечір без перерви, а поки поет спочиватиме, випустити на кін учня гірпромучу Колю Брашка.

І хлопець вийшов, став біля самої рампи, виждав, поки в залі трохи вгамувались, і сказав:

— Вірші Павла Безпощадного я люблю і його „Кам'яну книгу" знаю на пам'ять. Але мені здається, що їх не читати треба, а співати, тоді вони ще кращі. Я підібрав до віршів мелодії і якщо дозволите, то проспіваю.

Цілком зрозуміло, що йому дозволили і Коля заспівав. Голос у хлопця м'який, ніжний, пісня ллється — переливається і те ж саме, що читав поет, в музиці співу звучало зовсім інакше, в залю ніби подуло свіжим повітрям, розвіяло байдужість, нудоту, втому, люди затамували дихання, напружено ловили кожне слово, кожен звук, Коля піснями полонив слухачів, змусив їх сміятись і плакати, і кажуть, ніби й Павло Безпощадний, сидячи за лаштунками, був настільки вражений красою своїх віршів, що навіть зімлів і трохи не впав із стільця.

З того вечора Коля Брашко зробився знаменитою в селищі людиною. Аматори шахтарських пісень тягнули його до пиварень, обіцяли платити гарні гроші й дармове частування, аби він заспівав там. Але хлопець не спокушався ні частуванням, ні грішми, ні веселим товариством, знаходив причини, щоб відмовитись, посилався на зайнятість.

Він і справді вільного часу не мав. Після праці, спочивши, йшов до клюбу і там у кімнаті хорового гуртка, як не було співанок, сидів за піяніном і награючи собі, тихенько співав, підбирав до віршів мельодії.

Співав завжди він і на роботі. Йому ніщо не перешкоджало, хіба лайка сусіда, коли траплявся поруч Яким Євтєхов. Старий з приємністю слухав балачки, але не терпів співу, бо його дружина теж любила співати, а що подобалось їй, те ненавидів він.

Якось під час нашої вдвох розмови, Коля признався, що він мріє поїхати вчитись до консерваторії, або хоч в музичну школу.

— А що тобі дасть та музична наука? — висловив я свій сумнів. — Чи не краще б учитись на лікаря, скажімо, або на інженера?

— Що ви, дядьку Григоріє, — здивувався Коля. — Хіба ж можна порівняти лікаря з композитором! А я б хотів бути композитором. Як би вивчився, то такі пісні складав би, що їх співали б у всьому світі.

Він трохи подумав і додав:

— Лікарем теж гарно бути. Та й інженером, конструктором, наприклад. Але мене приваблює музика. І я доб'юсь свого! Ось побачите, дядьку Григоріє, доб'юсь!

(Продовження буде).

Др. Остап Оришкевич

Минуле і сучасне У. В. У.

Думка заснувати український університет на еміграції виринула внаслідок недопущення польським правительством української молоді до польських університетів, а передовсім до львівського. Сталося це в 1919 р. Коли у Львові українське громадянство влаштувало університетські курси, що їх опісля перемінено в таємний університет, вже з самого початку до кінця його існування переслідуваний польською владою, група українських учених вирішила заснувати український університет на еміграції. В січні 1921 р. засновано Український Вільний Університет у Відні, що перший раз в історії европейської культури зреалізував у несприятливих для себе умовинах ідею свободи вищого навчання. Він теж започаткував повстання інших вільних університетів — німецького в Берліні та балтійського в Гамбурзі.

Однак віденський ґрунт не був сприятливий для розвитку цієї установи, хоч там згуртувалися найвизначніші світочі української науки, як: Липинський, Дністрянський, Грушевський, О. Колесса й інші.

Зовсім припадково вдалося нашим науковцям перенести університет осінню цього ж року до Праги, де він зразу міг розгорнути широку діяльність для нашої молоді, що гуртувалася у військових таборах.

Наш університет дістав формальне право азилю на території Чехословаччини на підставі міністерського рішення ради цієї держави. Отримав теж відповідну матеріяльну підтримку, викладові залі в чеському університеті і численні стипендії для нашої молоді, що мала студіювати в нашій „альма матер". Тим самим покладено правні й матеріяльні основи для дальшого розвитку У. В. У. в Празі впродовж дальших років.

Наукова праця університету проявилася у його видавництві літографованих скриптів і друкованих праць в наукових збірниках УВУ. Крім цього члени професури УВУ брали чинну участь в чеських ізакордонних наукових установах видавництвах та міжнародніх наукових конгресах.

УВУ був членом організації, що існувала при Лізі Націй в Женеві як повноправний університет. Поміщувано його назву в офіційний університет. виказах чехословацької держави, цитовано у міжнародніх виказах університетів та у знаному видавництві „Мінерва".

УВУ став піонером на полі захоплення празького ґрунту українськими науковцями.

В наступному році 1922 постає за ініціятивою голови українського Комітету — Микити Шаповала — Господарська Академія в Подєбрадах, а в 1923 р. Педагогічний Інститут ім. Драгоманова. З цим паралельно твориться мистецький центр — „Студія Плястичного Мистецтва", під проводом Дмитра Антоновича. У всіх цих високих школах провідну ролю грають співробітники УВУ. Вони надають тон науковому життю українців на празькому ґрунті.

Дуже важною установою, що завдячує своє постання ініціятиві деяких членів професури УВУ є „Музей визвольної боротьби України", що єдиний без чужої помочі впродовж недавніх років розвинувся в поважну установу. Вона розпоряджала не тільки численними цінними матеріялами, але навіть власним для їх збереження будинком, нажаль частинно знищеним бомбою під кінець II світової війни.

Слід підкреслити факт незвичайно прихильного відношення до нашої школи з боку чеського правительства, а зокрема голови Чесько-словацької Держави, президента Т. Масарика. — Були моменти в існуванні університету, коли здавалося, що цій установі не з матеріяльних, але з політичних приходить кінець, — тоді проф. Горбачевський ішов до свойого друга зі студій, през. Масарика, а той з належною пошаною ставився до української науки і все находив шлях, щоб підтримати нашу наукову установу.

Президент з власного диспозиційного фонду давав десять стипендій для абсольвентів УВУ, щоб тим дати їм змогу приготовитись до дальшої академічної каріери.

Коли в 1939 році, Чехословаччину зайняла гітлерівська Німеччина, то в цей критичний момент університет потрапив зберегти свою незалежність, не зважаючи на те, що був назначений німецький куратор університету.

З розвалом гітлерівської Німеччини та зайняття ЧСР большевиками, більшість професури і студенства покинули до тої пори гостинну Прагу та переїхали до столиці Баварії — Мюнхену. Вже при кінці 1945 року невеликий гурток наших науковців під проводом наших професорів Щербаківського і Мірчука, береться за відбудову нашого університету на баварському ґрунті. Втративши внаслідок другої світової війни свій 24-літній дорібок, професура УВУ не втратила віри в своє післанництво, тимбільше, що повторилися причини і обставини, які привели до життя УВУ.

Поза межами рідної землі опинилися сотні тисяч українців, що мусять мати свій осередок науки. Крім кількох тисяч українських студентів, що найшлися на еміграції, щороку прибувають сотні нових кандидатів, які кінчають середні школи, що їх створила українська еміграція в Німеччині. Через це професура УВУ постановила вже під кінець 1945 року продовжувати започатковане в 1921 р. діло і з початком 1946 року філософічний і правно-економічний факультети розпочали в Мюнхені нормальну працю, зберігаючи попередню форму й систему студій.

В 1945 - 46 р. УВУ мав 116 звичайних студентів. В 1948 р. кількість студентів на філософічному і правно-економічному факультетах перейшла число п'ятсот. В тому числі 57 студентів були інших національностей, а саме: 35 поляків, 11 білорусів, 5 литовців, 3 латишів, один росіянин і двох німців.

На підставі нового статуту, схваленого професорською Колеґією і затвердженого баварським міністерством освіти, університет отримав новий надзірний орган — Кураторію, що складається з членів професури, представників баварського уряду та американської влади. На прохання Сенату Апостольський Візитатор для гр.-кат. західної та середньої Европи — Епископ Др. Іван Бучко прийняв головство Кураторії.

Щоб рятувати українську студіюючу молодь, що передвчасно виїхала за межі Німеччини, покінчивши заледви середню освіту, Ректорат уважає за конечне заснувати при університеті „Інститут Заочного Навчання".

Вписи до Інституту почалися з днем 15 червня 1949 р., а вже самою природою заочного навчання — ці вписи не є обмежені жадним реченцем.

Інститут Заочного Навчання в жодному разі не може задовільнити всіх студентів, бо він створений в першій мірі для молодих, тих, що встигли скласти гімназійну матуру, або мають початкові семестри університетських студій. Одначе залишилися студенти, що вислухали всі семестри, але не встигли скласти всіх іспитів перед від'їздом а океан. L це питання є першою із інших причин, що покликали в життя. Комітет Членів і Прихильників УВУ в Ню Йорку. Комітет м. і. звернувся до Ректорату УВУ з проханням утворити іспитові комісії, перед якими студенти, що покінчили студії, будуть мати змогу складати іспити з відповідних дисциплін. Ректорат УВУ сам видаватиме іспитові свідоцтва та дипломи.

Сталим місцем осідку УВУ до часу повороту на рідні землі буде територія Баварії, бо баварська держава — неначе друга Чехословаччина радо прийняла українських науковців, дозволила створити університет, а по п'ятилітній провірці його діяльности в порозумінні з американською владою піднесла його до рівня своїх державних університетів, визнаючи його де факто ет де юре 15 вересня 1950 року. Знову ж американська влада поширила це зрівнання на цілу Німеччину. Баварське міністерство освіти дало дозвіл користатися всіми державними книгозбірнями, а професура УВУ має велику пошану серед баварських корифеїв науки, чого доказом є вже й те, що Баварська Академія Наук іменувала своїм членом-кореспондентом теперішнього ректора УВУ, проф. Івана Мірчука.

Український Вільний Університет, що цього року святкуватиме своє тридцятиліття, є постійна інституція і постійною вона залишиться, бо цього домагається українська дійсність. Університет живим і писаним словом репрезентує українську націю і через це докладає великих зусиль, щоб у всіх ділянках на полі науки іти крок в крок з народами західніх держав, а перешкоди, що їх поборює, є тільки фінансового характеру.

Не будемо обговорювати та визначувати далеко наперід долі нашого університету, але ми пройняті найліпшими бажаннями супроти нашого студенства та українського народу — віримо, що наш, Український Університет, як єдиний сенсорій нашої нації, буде оцінений цілим українським народом, де б він не був, бо всьому народові він принесе користь і добро, сповняючи свою місію на еміґрації до часу, коли повернеться до своєї держави та працюватиме для добра свого вільного народу.

(Це є доповідь (передана тут в скороченні), що була виголошена на Високошкільному З'їзді, який відбувся в Ню Йорку, дня 24 лютого 1951 року.)

„Не для добра справи"

„Не для добра справи" — це оцінка, яку проголосив п. І. В. в „Національній Трибуні" з 15 квітня на становище „Свободи" до відомого судового процесу в Бельгії проти трьох українців, які вели там нелегальну радіовисильню „Вільна Україна".

Кожному признаємо право мати свій погляд і свою думку на всі справи, застерігаючи таке саме право за собою. Тому теж зі засади не входимо в жадну полеміку, висловлюючи тільки свою думку в одній чи другій справі, віддаючи рівночасно в газеті місце протилежним думкам. Але в цьому конкретному випадку справа переходить рямці звичайної розбіжности думок і тому до неї ще раз повертаємо.

В чому діло? Займаючи становище до згаданого процесу в Бельгії, „Свобода" виступила рішучо проти будь-яких незаконних проявів української політик в гостинних вільних країнах, керуючись засадою, „що свого права може тільки той домагатись, хто шанує права інших". І. В. в „Національній Трибуні" вважає, що „Свобода" цим „перекреслює всю визвольну боротьбу українського народу та інших поневолених нарід, бо вони ж і встали до боротьби, щоб заперечити **право московського царства**, яке гнітить, винародовлює цілі нації, глумлячись над їхнім природнім правом" (підкресл. наше). Дивне розуміння права! Ясно, що як п. І. В. признає російському народові право поневолювати інші народи та заперечувати їхні права, то й його становище відносно безправної поведінки трьох українців в Бельгії не може бути інше. В західному розумінні немає „права на заперечення права". Це ж парадокс! Українська визвольна боротьба ведеться не для заперечення будь-якого і будь-чийого права, але навпаки, українська земля від віків зрошується кров'ю в боротьбі проти безправства та в обороні права, того справжнього, цивілізованого, а не готентотського права! Цивілізований світ визнає тільки одні права, як це і стверджено в „Міжнародній Деклярації Людських Прав", ухваленій Генеральною Асамблеєю в грудні 1949 року. Тільки совєтський представник тоді з таким розумінням права не погоджувався та здержався від голосування, але це не може і не повинно зобов'язувати українців та українську пресу у вільних країнах. І тому „Свобода" таким розумінням права не тільки не „перекреслює української визвольної боротьби" але навпаки, ставить її в єдино правильну площину, як боротьбу за права проти безправ'я.

Твердження п. І. В., що „бельгійський суд, розглядаючи цей випадок, керувався не великодушністю та не гостинністю, а справедливістю, яку потоптано і віддано на відкуп большевикам у половині Европи" — не відповідає правді, є видумкою і противорічить навіть твердженням однодумців п. І. В. з „Українського Самостійника". Там виразно сказано, що вирок бельгійського суду був великодушністю в обличчі бельгійського закону, що взяв під увагу ідейність підсудних як облегчуючу обставину. Цитат в статті п. І. В. американської Деклярації Незалежности відносно „права і обов'язку" боротьби проти „зловживань і узурпацій" є тут не тільки ні при чому, але навпаки, він може бути обидою проти великодушних і гостинних бельгійців, які не є ані зловживниками ані узурпаторами. Видвигнення власне того цитату у зв'язку зі статтею „Свободи", яка відносилася до протизаконного українського виступу в Бельгії, а не української боротьби проти большевизму, належить щонайменше до дивних метод полеміки.

Під таким самим знаком стоїть початкова фраза статті п. І. В.: „Занепокоїлась редакція „Свободи", довідавшись про рішення бельгійського суду в справі радіовисильні АБН". В статті „Свободи" написано: „...бельгійці показались великодушними та вибачливими і тільки задовольнили справедливість. За це їм належиться велика вдячність від цілого українського загалу... і це тільки заставляє до ще гострішого осуду тих людей і їхнього вчинку з українського боку". Так воно і є! Українська суспільність до своїх груп і членів мусить бути як мати до своїх дітей: вона сама погласкає за добре діло і покарає за промах, але вона видерла б очі чужому, що хотів би карати її дитину. Якщо б бельгійський суд був покарав підсудних, „Свобода" була б цілком певно між першими — як завжди досі було — що були б обили всі можливі тільки заходи для їх оборони. Інакше мається справа у випадку великодушности бельгійців. Чужим можна виявляти великодушність до наших промахів, але ми пропадемо, як в таких випадках будемо самі до себе „великодушні".

Можна б пункт за пунктом розглянути цілу „аргументацію" п. І. В. та без більшого труду виказати її недоречність. Але не це заставило нас проти засади забрати в цій справі голос ще раз. Сказано, що признаємо кожному право мати власну думку і евентуально помилятися. Справа далеко глибша. Бо в полемічній статті п. І. В. з приводу оцінки випадку в Бельгії, м. і. читаємо:

„Дивно з тим у нас. Роками негували визвольну боротьбу, не визнавали її, не хотіли чути голосу Воюючої України і, тільки примушені силою фактів почали числитися з нею. А проте прокурорської тоґи не скинули і обвинувачують тих, що — вірні законам боротьби — наражують свій добробут, своє життя на небезпеку і утримують можливий зв'язок з Україною та її боротьбою".

Цитуємо ці фрази не на те, щоб з ними полемізувати, бо вони не гідні того. Наводимо їх тільки як клясичний приклад демагогії, видуманої і безвідповідально повторюваної проти всіх найбільш наявних фактів. Це й є розбазарювання української визвольної боротьби та дешева спекуляція на крови Героїв. Це є те найбільше лихо внутрішньо - українського життя, яке розбурхує пристрасті, створює антаґонізми та виключає нормальне функціонування національної спільноти. Забираючи становище до випадку в Бельгії, „Свобода" осудила протизаконний виступ в тій гостинній і приязній українській справі країні, підкреслюючи, що „ми не маємо сумніву щодо ідейности і доброї волі" людей, які цього вчинку допустилися. Автор статті в „Національній Трибуні" не тільки намагається виправдувати, хай недоречними аргументами, сам вчинок людей, що йому вільно і що було б цілком впорядку, бо він має право мати про це свою думку, але в згаданому демагогічному уступі хоче скочити з чобітьми в душу тих, з думкою і становищем яких він не погоджується. Ми з тривогою приглядались таким методам між українцями на скитальщині в Европі і ми мусимо якнайрішучіше застерегтись проти впроваджування таких самих „метод джунґлів" на цій благословенній, вільній землі.

З Життя Громад і Організацій

ДІТРОЙТ, Миш.

Громадське віче

У неділю 1. квітня б. р. в салі Українського Політичного Клюбу при Сікат ул. відбулось громадське віче, яке влаштувала місцева Філія Українського Конгресового Комітету Америки. Від коли почався наплив нової іміграції, Дітройт наче не той став. Імпрези за імпрезами, віча за вічами, збори за зборами, — словом — життя кипить! І так повинно бути.

Недільне віче стягнуло чимало громадян, бо, промовляв визначний бесідник, о. д-р Іван Гриньох, член Президії Української Визвольної Ради (УГВР) і член Закордоного Представництва УГВР, який недавно прибув з Европи і якого Філія УККА запросила до Дітройту.

Темою шановного промовця була: „Сучасна визвольна боротьба українського народу". Чи може бути яка інша журба чи мова в нашому народі під цю пору? Визволення України і всіх поневолених народів, це новітня проблєма і тема.

Благородна, спокійна особистість, лагідна переконуюча мова, це характеристика промовця. Кожного нового бесідника Дітройтська громада спішить повітати і в цім випадку вічевики пильно ловили кожне слово. Більш години промовляв о. др. Гриньох і з широких інформацій ми чули між іншим, що Українська Повстанча Армія не є собі звичайна партизанка, яку в інших випадках піддержує якась держава. Наша Повстанча Армія не має жадної підмоги від нікого. 9 років уже держиться ця геройська армія і спірається на свої власні сили і підмогу свого поневоленого народу. Українська Повстанча Армія це основа нашого народу, борці цієї армії повстали з волі поневоленого українського народу, це безіменні герої!

В дальшому бесідник представив усю грозу, яка охопила наш поневолений нарід і ця гроза прибірає щораз більші міри. Увесь нарід ожидає бурі, страшної бурі, яка знищила б усе теперішнє, противне, накинене брутальною силою большевизму.

Голова Філії УККА, Франк Гузіль, сердечно дякував гостеві а після того Володимир Дідик візвав вічевиків до грошевої збірки на Національний Фонд, заохочуючи теж присутніх, щоб ставили промовцеві питання.

Таким чином пройшла ще година на різних питаннях вічевиків і вичерпуючих відповідях.

Другої днини о. др. Гриньох мав дуже важне інтерв'ю в „Дітройт Нюз", на сторінках якої появилась його фотографія і довша стаття такого змісту:

„Др. Гриньох потвердив останні вісті, які дійшли до Америки про неспокої та змобілізовану повстанчу акцію проти совєтського комуністичного режиму серед народів за залізною заслоною. Одначе, заявив др. Гриньох, масової революції проти Кремля можна надіятись тільки тоді, якщо теперішня повстанча акція буде серіозно піддержана знадвні, або, як вибухне війна. Як вибухне загальна революція проти Совєтів, то вона розіллється далеко ширшим руслом, чим була большевицька революція після першої світової війни.

Др. Гриньох дав такі поради щодо успішної оборони перед глобальною аґресією совєтської Росії:

Треба сказати народам за залізною заслоною через Голос Америки і інші середники пропаґанди, що вони не є самі у своїй боротьбі проти совєтської тиранії. Америка до цеї пори занедбувала піддержувати духа і моральну силу поневолених Москвою народів. А американській пропаґанді, зверненій до народів поза залізною заслоною не треба робити порівнянь між капіталізмом і комунізмом через те, що для мас капіталізм нагадує російський імперіялізм теперішнього совєтського режиму, який маси зовсім відкинули разом з комунізмом. Натомість у пропаґанді треба радше говорити, що комунізм не є правдивим соціялізмом, за який ці народи боролися. Критикуючи Росію, треба ясно відрізняти, що Україна, Чехословаччина, Польща і другі народи поневолені Москвою, це не Росія і ніколи не можна змішувати цих окремих народів і земель, які змагають до повної незалежности і розчленування Росії. Треба визнати їх індивідуальність і право на власну державну незалежність. Америка повинна відкинути всякі суґестії і ідеї, які стремлять до створення бльоків чи федерацій поневолених народів та до визначення їх границь, поки ці народи самі не самовизначаться.

Вкінці пояснив др. Гриньох, що Америка повинна визнати всяку опозицію проти Москви за залізною заслоною і через Голос Америки і інші середники пропаґанди заявити, що Америка симпатизує з ними і всіми народами, поневоленими Москвою."

ЮМШ.

„ЧЕТВЕРТА ТОЧКА" — НАЙКРАЩОЮ ВІДПОВІДДЮ ДЛЯ ЧЕРВОНИХ

Вашингтон. — През. Труман відбув конференцію з підсекретарем стейту Джеймсом Веббом і адміністратором програми Четвертої Точки для розбудови відсталих країн д-ром Генрі Дж. Беннетом, а після того Білий Дім оприлюднив таку оповістку: „Четверта Точка більше потрібна тепер ніж колинебудь давніше. Загроза комуністичної аґресії приневолює вільний світ до розбудови військової охорони. Одначе комунізму не вдасться стримати самою зброєю. Одним з найнебезпечніших засобів комуністичної пропаганди є фальшиві відзиви до осіб, навіщених голодом, нуждою і несвідомістю. Четверта Точка — це частина оборони вільного світу... Її підписали 22 країни і коло 360 американських техніків уже працюють над нею у 28 країнах. А це тільки початок".

Степан Федорівський

ДЕЩО ПРО КРЕМЛЬ

Не лише чужинецький світ, але й громадяни т. зв. СРСР не мають найменшого уявлення про життя володарів 1/6 земної кулі, про їхній побут, родинні інтриги і т. д. Дещо із цього виводжу на світ.

Були це в СРСР „славнозвісні" часи єжовщини, коли до підвалів та в'язниць НКВД попадали без перебору різноманітні громадяни „найбільш демократичної країни світу". Зі мною сидів у житомирській в'язниці НКВД бувший секретар ЦК ВЛКСМ Іванов. Про особу й те, що він мені переказував подаю нижче. Після комуністичної партії, в СРСР друге місце займає комсомол, як резерва, звідки поповнюються ряди компартії.

В тридцятих роках на посту секретаря ЦК ВЛКСМ був Іванов. Він був правою рукою в Сталіна по роботі з молоддю й йому за кілька років спільної праці з політбюром, прийшлося вивчити всі закутини кремлівських диктаторів. Іванов захворів туберкульозою легенів і лікарі порадили йому виїхати в Україну на свіже повітря соснових лісів. Сталін відпустив свого довіреного співробітника Іванова в Україну з одночасовим призначенням його, Іванова, на пост секретаря міському партії в м. Черкаси.

В Черкасах ; перший республіканський протитуберкульозний курорт, так зв. „Сосновка".

Над Дніпром, прекрасний сосновий ліс, а в нім протитуберкульозна санаторія. Сюди приїхав Іванов із центру, але на лихо тут секретар парткому й його дружина також хворіють на туберкульозу. Іванов відмовився із свого права й поїхав у містечко Коростишів, де також чудові природа й соснові ліси. Там і оселився Іванов у віллі соснового лісу лікувати туберкульозу. Але недовго прийшлося лікуватися Іванову, бо прийшли чорні часи єжовщини, в котрих НКВД не питалося про заслуги своїх жертв, а безперебору енкаведівський конвеєр тягнув у свою пащу все, що було підозріле. Так попав Іванов. Спершу в підвали НКВД (будинок **бувшого селянського банку в Житомирі**), а пізніше до камер модерної житомирської в'язниці. Життя під щоденними тортурами сталінських опричників із НКВД покалічило Іванова фізично й морально. В такому, приниженому стані, Іванов зневірився й тихо під одіялом, коли в'язні спали, оповідав мені про Кремль, про політбюро.

Перше, що він мені оповів, це життя членів політбюро ВКП(б). Всі члени політбюро ВКП(б) живуть у внутрішньому Кремлі в спеціяльно призначених і устаткованих для них мешканнях. Там до їх послуг все: від мистецтва аж до розважаючих дам з-поміж найкращих артисток. Але про це світ не знає, бо ніколи не побачить.

Їхні родини: жінки, діти, батьки й близькі живуть поза Кбемлем. Для членів політбюро створена спільна кухня під пильним доглядом довірених і висококваліфікованих лікарів. Перед приготовленням їжі, черговий лікар відбирає продукти, перевіряє їх якість і в його присутності продукти вкладають в плятинові котли, герметично з а к р и в а ються, й варяться парою. Перед видачею їжі членам політбюро ВКП(б), черговий лікар відкриває котли, спершу сам їсть призначені дання за розписом і аж за півгодини подається на стіл жмені диктаторів.

Про особу Сталіна оповідав, що він є геній в незломній особистій волі, безприкладний садист. Сталін ніколи не вживає дорогих напитків. Йому найліпше смакує біла горілка т. з. „русская горка". Напивається до блювоти. Після п'янок прислуга міняє не лише постіль в спальні Сталіна, але й килими.

Про садизм Сталіна говорить такий факт. Багатьом відомо, що особистою секретаркою в Леніна була доктор філософічних наук, осетинка Алілуєва. Алілуєва — це тим висококультурної, гуманної й з добрим серцем жінки. По смерти Лініна, Сталін вжив всіх заходів, щоб одружитися з Алілуєвою. Сталіну були невідомі особисті таємниці й тактичні манери Леніна. Про це він довідався від Алілуєвої, яка близько стояла до Леніна й знала його душу. Сталін досяг мети, одружившись із Алілуєвою.

Очевидно в родинному житті Сталіна з Алілуєвою були конфлікти на політичному тлі, бо про це ясномовно свідчить ий, змлиелипоипояаоая факт: передчасно й раптова **смерть Алілуєвої. Це сталося** ***в добу страшного 1933 року***, коли мільйони селян України й Кубані вимерли з голоду. Сталін, щоб підсумувати наслідки своєї діявольської затії, скликав у Москві всесоюзний зльот колгоспників-ударників. На тому зльоті він виголосив цинічну промову про колгоспи та заможне життя селян в них. Він закінчив промову словами:

„жіть стало лучше, товариші, жіть стало веселєй".

Цей цинічний вислів став девізом у російських комуністів. Але в залі зльоту стався небувалий у диктатора конфуз. Недалеко від президії, в льожі, сиділа Алілуєва й коли Сталін виголосив останні слова, вона кинула репліку: „Чому ж в Україні й Кубані мільйони селян вимерли з голоду?" Зльот закінчився спокійно й урочисто, як і всякі парадности приходять в СРСР на другий день московські „Правда", „Ізвєстія" принесли сумну звістку: „Алілуєва, найближча соратниця й дружина Сталіна — померла від розриву серця".

Після тієї репліки вона мусіла вмерти. В Сталіна не дрогнула рука, особисто пустивши кулю в потилицю своїй дружині. Так Сталін осиротив свою дочку Світляну, народжену його „соратницею" Алі**луєвою, а незабаром одружився з** ***службовкою його особистої*** бібліотеки, з шіснадцятирічной красавицею Розою з роду Кагановичів.

ФИЛАДЕЛФІЯ ГОТОВА НА ПАРТІЙНІ ПЕРЕДВИБОРЧІ КОНВЕНЦІЇ

Вашинґтон. — Комітет міста Филаделфії повідомив президента Трумана, що має намір поділити по рівній частині суму пів мільйона долярів між обі великі політичні партії, тобто між демократів і республіканців, якщо вони заявлять, що відбудуть свої краєві передвиборчі конвенції у місті Братньої Любови в 1952 р. Труман відповів, що він радо поїде до Филаделфії, якщо краєвий демократичний комітет рішить відбути там свою конвенцію. Президент згадав, що саме у Филаделфії він почав свою передвиборчу кампанію, яка принесла йому перемогу над губ. Дюї в 1948 р. Голова комітету, Волтер Анненберґ, видавець щоденника Филаделфія Інквайер, відбув уже конференцію з демократичними провідниками. На 2 ліття з'їдуться до Вашинґтону республіканські провідники і тоді він буде міг обговорити з ними цю справу. Цілий краєвий республіканський комітет з'їдеться на наради 11 травня в Тулса, у стейті Оклагома, для вирішення цієї справи. Филаделфія має велику конвенційну галю і може конкурувати з Шікаґом у приміщенні краєвих конвенцій.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС"!

ПАМ'ЯТІ ВИЗНАЧНОГО ГРОМАДЯНИНА

Дня 15. березня 1951 р. помер в Ню Йорку сл. п. д-р Гринь Кузів б. адвокат в Дрогобичі. З Покійним зійшов до гробу визначний громадянин і патріот, який своїм життям заслужив собі на вдячну згаду.

Покійний уродився 17. квітня 1876 в Дрогобиччині, де кінчив теж народну школу і ґімназію. По укінченні правничих студій у Львові, відкрив в р. 1906 адвокатську канцелярію в Дрогобичі, яку вів до 1944 року. В першій світовій війні брав участь як напоручник-авдитор. Як постала Зах. Укр. Народна Республіка, стає членом Укр. Сойму в Станиславові. В Польщі бере участь в багатьох політичних процесах як оборонець. В самому місті Дрогобичі був основником „Просвіти" і діяльним членом всіх повітових і місцевих організацій. Був членом Союзу Укр. Адвокатів у Львові. Як визначний правник хрустального характеру і як ідейний громадянин, Покійний гідно репрезентував українську адвокатуру в Галичині і то старше покоління інтеліґентів, що вийшло зі села і віддало все що могло і мало для організації наших сіл і міст в Галичині.

До Америки (Ню Йорку) прибув Покійний дня 10 грудня 1949., помер в домі свого сина д-р Тугана Кузіва, лікаря. Жінка Покійного бл. п. Евфрозина померла на скитальщині в Німеччині в р. 1945 Крім сина д-р Тугана, Покійний полишив сина Ананія, який живе в Канаді, доньку Ірену зам. Лещишин тепер в Арґентині і доньку Дарію зам. Хиляк тепер в Вест Орендж.

Нехай американська земля, в якій спочиває, буде Йому легкою.

(О.) Товариші-Правники

Нові іміґранти

Українці, що приїзджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Блечфорд" до Ню Йорку 26-го квітня:

Андраш Теодор, Анна, Ярослава, Нестор, Данка; Береговський Дмитро; Боровий Степан, Геновефа; Драбатий Іван; Глівський Бикола, Олександра, Дарка, Андрій; Кох Катерина; Ковтун Марія, Палій Конрад, Ева; Пастух Іван, Анна, Степан, Петро, Микола, Роман; Пастух Марія; Пелікан Іван, Анна, Гринюха Вероніка, Решутко Анафасій, Анна; Турчик Іван, Анєля, Володимир, Михайло; Бута Іван, Галина; Дзиндра Михайло, Ольга, Ярослава; Гупало Онися, Кирило, Галина; Доваль-Гупало Ольга; Перегунов Антоніна, Гетодій, Микола; Процко Теодор, Катерина, Теодор, Марія; Смолінський Василь; Кривоніс Петро, Теодосія, Мирослав, Степан.

СОВЄТСЬКОГО УРЯДОВЦЯ З ОН НЕ ЗАПРОСИЛИ НА ПРИЙНЯТТЯ ДЛЯ МЕКАРТУРА

Ню Йорк. — Комітет, який влаштовував прийняття для генерала МекАртура в Ню Йорку, запросив на гостину різних урядовців на обід в Валдорф Асторії на пятницю, а поминув заступника ген. секретаря Константина Е. Зінченка. Він є совєтським підданим, а совєти ворожо відносяться до ген. МекАртура.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ТАРЗАН, ч. 2778. Хлопець проти потвори.

Стежка вела крізь ліси, опісля підіймалася до скельного канту, звисаючого над глибоким кеніоном. Тарзан не міг бачити стежки напереді, бо вона постійно вилася довкруги вистаючої скали.

Ступаючи вперед мовчки й обережно, Тарзан запримітив, що десь далеко перед ним хтось інший лишав сліди своїх ніг на стежці.

Обходячи скалу, Тарзан зупинився. Напереді стежка скінчилася входом до печери, де стояв малий хлопець віч-навіч з великим печерним медведем.